

Друга група тіньових видів діяльності має чітко виражений кримінальний характер. До них відносяться виробництво, розподіл, обмін і споживання соціально-небезпечних і руйнівних для розвитку особистості заборонених видів продукції і послуг, крадіжки, розкрадання, наркобізнес, корупція, відмивання коштів і фальшивомонетництво, торгівля людьми тощо.

Приймаючи до уваги досвід України й інших країн світу, сутність тіньової економіки не може визначатися однозначно з позицій якої-небудь однієї характеристики. Це комплексне явище, що має як негативні, так і позитивні властивості, що проявляються в різноманітних формах і мають неоднозначні наслідки.

ПІДСТАВИ ТА ПОРЯДОК ЗАСТОСУВАННЯ МІЛІЦІЄЮ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРИВОДУ

Курсант 206 навчального взводу **Іващенко В.В.**

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності, кандидат юридичних наук **Дрозд О.Ю.**

Значення заходів забезпечення провадження в справах про адміністративні правопорушення в правоохоронній діяльності міліції обумовлено великою кількістю цих правопорушень. Заходи забезпечення провадження становлять специфічну групу заходів адміністративного припинення загального призначення. Їх особливості полягають, перш за все, в тому, що це несамотійні, допоміжні заходи впливу, застосуванням яких забезпечується створення умов для притягнення порушника до адміністративної відповідальності (в деяких випадках – і до кримінальної).

Вимогу припинити протиправну поведінку має право (і зобов'язаний) поставити будь-який працівник міліції в разі виявлення такої поведінки. Зазначений захід, зважаючи на відносну простоту його застосування та оперативність, в практичній діяльності міліції є одним з найпоширеніших.

Підставу застосування зазначеного заходу припинення може становити будь-яке правопорушення, в тому числі злочин.

В деяких нормативних актах характер правопорушення уточнюється. Так, наприклад, в п. 1 ч. 1 ст. 11 Закону «Про міліцію» підставою застосування цього заходу названо також дії, що перешкоджають здійсненню повноважень міліції. Зважаючи на зміст цієї норми, можна зробити висновок, що такі дії самі собою не становлять правопорушення, тому про них і сказано спеціально.

Законодавство не передбачає певних спеціальних правил застосування цього заходу припинення. Вимога ставиться, як правило, усно, тобто на місці вчинення правопорушення або інших зазначених дій працівник міліції вказує особі (або особам), від яких дій вона має утриматись або які дії їй необхідно виконати для припинення правопорушення. В окремих випадках вимога може бути оформлена письмово. Так, посадові особи Державтоінспекції мають право давати посадовим особам підприємств, установ і організацій, а також громадянам письмові приписи про усунення порушень правил і норм, які стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху.

Привід осіб, які ухиляються від явки за викликом в орган внутрішніх справ чи суд, становить реакцію на невиконання законної вимоги працівників міліції, засобом забезпечення виконання цієї вимоги. Закон «Про міліцію» (п. 3 ч. 1 ст. 11) надає працівникам міліції право викликати громадян і службових осіб у зв'язку з матеріалами, що знаходяться в їх провадженні.

Право здійснення працівниками міліції приводу у справах про адміністративні правопорушення визначено лише в ч.2 ст. 268 КУпАП і щодо особи, яка притягується до адміністративної відповідальності у разі ухилення її від явки на виклик органу внутрішніх справ або судді.

Доставлення порушника в міліцію або до штабу громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону чи громадського пункту з охорони громадського порядку можуть здійснювати всі працівники міліції. Воно застосовується, згідно зі ст. 259 КУпАП, з метою складення протоколу про адміністративне правопорушення в разі неможливості скласти його на місці. Право на доставлення, таким чином, виникає лише за наявності зазначених в законі умов, а саме: 1) дії особи повинні мати ознаки

адміністративного правопорушення, про вчинення якого обов'язково складається протокол; 2) повинні бути обставини, які перешкоджають складенню протоколу на місці вчинення правопорушення.

На думку А.Т. Комзюка, в КпАП необхідно вказати ще на один випадок, коли особу може бути доставлено в міліцію. Мається на увазі вчинення правопорушень, за які передбачено застосування адміністративного затримання. Це ті випадки, коли є всі можливості скласти протокол про адміністративне правопорушення на місці, але особа підлягає адміністративному затриманню для забезпечення притягнення її до адміністративної відповідальності.

Як на недолік правового регулювання застосування зазначеного заходу варто вказати також на те, що в Законі «Про міліцію» взагалі не згадується про право міліції здійснювати доставлення порушників, відразу говориться про затримання, хоча останнє частіш за все застосовується до доставлених правопорушників. З огляду на це в літературі навіть висловлено думку про те, що доставлення є попередньою стадією адміністративного затримання, хоча це вірно тільки певною мірою.

А.Т. Комзюк, вважає, що за змістом – це вже адміністративне затримання, тому таке обмеження логічніше було б передбачити в ст. 263 КУпАП. На думку А.І. Миколенка, проблема полягає в тому, що коло осіб, що мають право здійснювати доставлення порушника, і коло осіб, що мають право застосовувати адміністративне затримання, не збігається, і не завжди особа, що має право доставити порушника, наприклад, у виконавчі органи місцевих рад, вправі вирішити питання про його затримання, а також не завжди затримання є обов'язковим наслідком доставлення. Тому доставлення порушника повинне мати свій процесуальний строк, протягом якого є можливість без застосування адміністративного затримання скласти протокол про адміністративне правопорушення. Такий строк має бути встановлено саме в ст. 259 КУпАП – «Доставлення порушника» і стосуватися крім часу перебування доставленої особи в штабі громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону, приміщенні виконавчого органу сільської, селищної

ради, також часу перебування доставленої особи в службових приміщеннях органів міліції і воєнізованої охорони. Тобто варто погодитись з думкою, що адміністративне доставлення порушника необхідно розглядати трохи ширше, ніж це дається у законодавчому визначенні.

Оскільки основна мета доставлення порушника (крім випадків доставлення підозрюваних у вчиненні злочину) – складення протоколу про адміністративне правопорушення, це означає, що в результаті кожного доставлення має складатися такий протокол, якщо ж протокол не було складено, можна зробити висновок про незаконність доставлення.

Виняток становлять випадки доставлення осіб, які вчинили порушення правил користування засобами транспорту, правил щодо охорони порядку і безпеки руху, правил спрямованих на забезпечення схоронності вантажів на транспорті, правил пожежної безпеки, санітарно-гігієнічних і санітарно-протиепідемічних правил на транспорті, що здійснюється уповноваженою на те особою в міліцію, якщо у нього немає документів, що посвідчують особу, і немає свідків, які б могли повідомити необхідні дані про нього. Тобто, в такому випадку метою доставлення особи є не лише складення протоколу й встановлення особи порушника.

Слід також мати на увазі, що, на відміну від інших заходів забезпечення провадження, КУпАП не передбачає можливості оскарження застосування доставлення, хоча це, звичайно, не свідчить про повну відсутність шляхів його оскарження. Тобто закон в цьому випадку не передбачає спеціального порядку оскарження, тому має застосовуватися порядок загальний, закріплений Законом України «Про звернення громадян».

Таким чином, доставлення особи та її адміністративне затримання є спорідненими заходами забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, однак відрізняються межами застосування адміністративного примусу.